

DOM POD JABLOŇOU

ENVIRO
STAVBA ROKA
2010

TEXT Ivan Jarina FOTO Magda Rzaša, Ján Nosálek, Lea Lovišková

„Slow dizajn“ v dnešnej uponáhľanej dobe asi mnohým z nás veľa nehovorí. Práve preto sme pre vás s prichádzajúcim letom pripravili reportáž, ktorá vo vás zaručene navodí pocit pohody. Nízkoenergetická moderná drevostavba využívajúca širokú škálu najnovších technológií je zároveň priestorom pre život v spojení s prírodou.

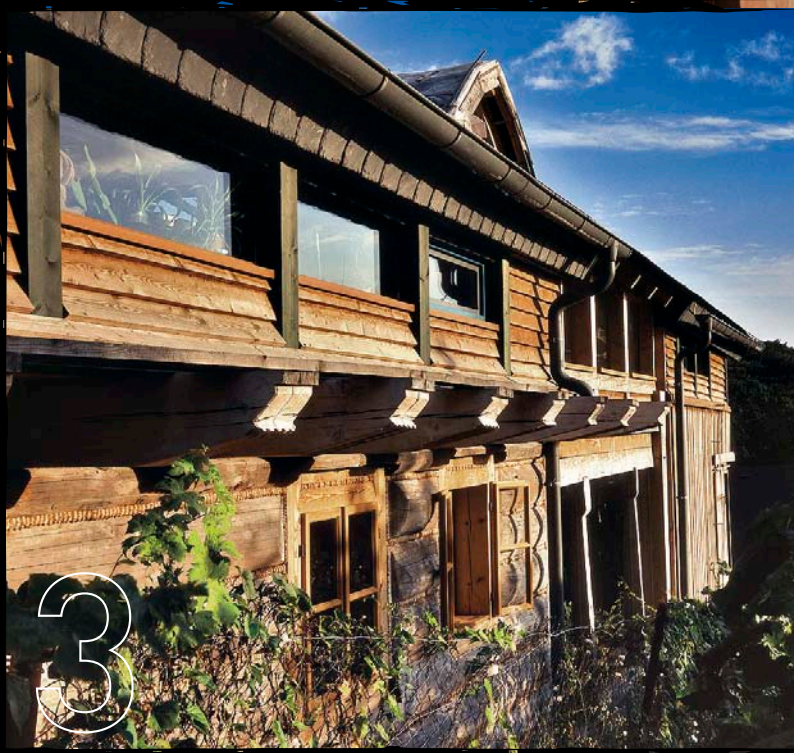

1

2

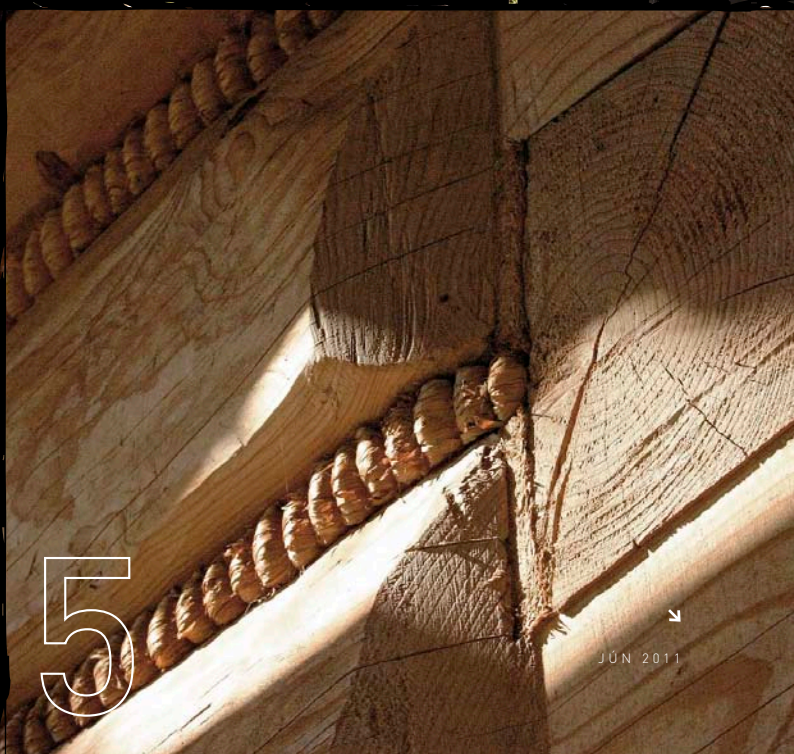
- 1.** Jablň v tesnej blízkosti interiéru – pohľad z átria
- 2.** Umelecký detail stúpu – autor: akad. sochár Marcin Rzaša
- 3.+4.** Pohľady zo západnej strany - výnimočná plastická štruktúra fasády
- 5.** Omšievane zrubu vrkočmi z drevených hoblín – autor: goral zo Zakopaného - Andrzej Zawada

3

4

5

Drsná príroda je nevyhnutnými úpravami len usmerne- ná, a vďaka tomu sa vôňa lesa šíri v interiéri.

DREVENÝ rodinný „Dom pod jabloňou“ v Marianke je rodinným sídlom päťčlennej rodiny so životným štýlom napojeným na harmóniu s prírodou. Miestom výstavby sa stal starostlivo vybraný sad v starej zástavbe Marianky nad Svätým údolím. Na malom šesť-árovom pozemku rodina sedávala s priateľmi kde pozorovali prúdenie vetra po záhrade, pohyb Slnka, so zavretými očami sledovali pocity na jednotlivých častiach pozemku, merali vodné trhliny s miestnymi prútkármi... Napokon o mieste základov prekvapivo rozhodli deti, ktoré sa neprestajne hrali na jednej jedinej jablonke.

Táto jabloň sa zakomponovala do projektu ako srdce domu a dispozične rozdelila dom na dve časti, „dospelácku“ a detskú. Také rozdelenie je osvedčené, nakoľko sa rodičia a deti vzájomne nerušia svojimi návštevami. Napriek tomu sa všetci spolu najradšej zdržujú v kuchyni pri peci.

Radikálny počin mať strom v dome a žiť s ním spoločný príbeh znamená prispôbiť životný štýl rodiny aspoň sčasti prírode a rešpektovať zmeny

vonkajšieho sveta aj vo vnútri domu. Záhrada je súčasťou celej kompozície domu. Koncipovaná je ako útulný priestor v jemne chaotickom štýle, ktorý nepotláča prirodzené prekvapenia, skrývajúce sa v zemi. Z átria domu sa zachovali nerušené výhľady do dialky.

Dom pod jabloňou je postavený v duchu slow dizajnu, presnejšie s použitím princípov slow architecture. Je to prístup, ktorý vznikol v opozícii k fast štýlu života a tvorby.

Proti prevládajúcemu štýlu „fast“ – fast food, rýchla komunikácia a výmena informácií, uponáhľaný štýl života, dosahovanie bleskového úspechu, rýchle „zbúchanie“ domu – sa tu stavia štýl „slow“. Ten sa prejavuje hedonistickým pôžitkárstvom z každého okamihu života, s dôrazom na cestu a nie na cieľ. S časom na všetko a bez pocitu „musím“ (zastúpeného rozhodnutím „chcem“). S krásnym a útulným domom, plným možností objavovať zážitky dôverne známe z tichej a voňavej prírody a tomu až prispôbenými technológiami a praktickou účelnosťou.

Architektúra: Ivan Jarina, Martin Kubovský, Anna Maria Jarina

Konštrukcia: Ján Nosálek

Výtvarné dotvorenie: Marcin Rzaša

Rok výstavby: 2004 – 2010

Energetický koncept: Neštandardný nízko-energetický dom, vykurovaný drevom, postavený z 98 % obnoviteľných zdrojov, pri minimálnych nákladoch na presun hmôt, s použitím stavebného materiálu [recyklovaného alebo recyklovateľného] výlučne zo Slovenska. Výnimku tvorí dovoz bridlice zo zahraničia, nakoľko bridlicový lom v Marianke, známy z minulosti, je už nefunkčný.

V skratke

CHARAKTER

Nízkoenergetická moderná drevo-stavba na princípe slow dizajnu, využívajúca širokú škálu najnovších technológií v kombinácii s tradičným remeselným opracovaním materiálov (omšovanie, sochárska kresba).

KONŠTRUKCIA

Kostra je tvorená drevenou rámovou a zrubovou konštrukciou, zasklené steny sú bezrámovo osadené v hrádzenej konštrukcii. V maximálnej miere sú využité recyklované materiály (šamotová tehla, drevený a kamenný odpad).

TYP DOMU

Green house s vyrasteným stromom – jabloňou v postupne zaskliavanom átriu, vzhľadom na adaptáciu stromu na nové prostredie.

DISPOZÍCIA

Strom ako centrum dispozície, opticky a zvukovo delí stavbu na prednú, vzdušnú vežu, kde sú detské izby a na zadnú masívnu časť zasadenú v zemi, ktorá tvorí dennú časť.

VÝRAZ

Je založený na súlade, a nie na kontraste s prostredím, tradičné prvky sú použité s odstupom, ktorý má súčasná generácia, a nie so snahou rozvíjať retrotradície.

Jedným z najdôležitejších princípov takejto tvorby je tímový duch, spolupráca s umelcami a remeselníkmi, ktorí tvoria prvky jedinečné pre daný dom, vyjadrujúce charakter rodiny. Napokon, aj celá rodina sa stáva spoluvorcom domu a môže naplno prežívať radosť z procesu vzniku svojho domova. Podnetom pre takú radikálnu zmenu je snaha o environmentálny životný štýl, ktorý je inšpirovaný prírodnými materiálmi a zážitkom objavovania nenarušenej prírody s dôrazom na krásu a ochranu životného prostredia a človeka. ▀

